

GGD: Met wilde statistiek de boer op

De Limburger 1-2-2025

Vorige week op de voorpagina van deze krant: de GGD deed onderzoek onder Limburgse jongeren en de uitkomst gaf aanleiding tot grote bezorgdheid. Eerste zin: “Een op de drie jongeren in Limburg heeft het afgelopen jaar wel eens aan zelfdoding gedacht.” Laatste zin: “Minder dan de helft heeft veel vertrouwen in de toekomst; 15 procent heeft hierin weinig of geen vertrouwen.” Tussen die eerste en laatste zin werden gitzwarte statistieken over de lezer uitgestort.

Ik dook in de cijfers van de GGD en kreeg toch een andere indruk van de mentale staat waarin onze jongeren zich bevinden. Als ik het goed zie is 80% van de jongeren tevreden met het eigen leven. Dat percentage steeg trouwens ten opzichte van voorgaande jaren. En ook voelde een ruime meerderheid zich de laatste vier weken “vaak tot voortdurend gelukkig.” Driewerf hoera, zeg ik dan. Waarom stonden deze opbeurende cijfers niet in het bericht dat de GGD liet uitgaan? Omdat je zo de krant niet haalt? Als burger voel ik me dan toch om de tuin geleid. Wie op een selectieve manier bombastische statistieken zit uit te venten, maakt zichzelf ongeloofwaardig. Dat is voor een met overheidsgeld gefinancierde instelling die ons straks moedig moet voorgaan in de strijd tegen de volgende pandemie niet verstandig.

Hoe kan het dan toch dat de GGD vond dat Limburgse jongeren enerzijds dik tevreden zijn, maar anderzijds op ruime schaal zelfdoding overwegen? Ik zal het uitleggen

en hoop dat de baas van de GGD nu even meeleeft. De cijfers werden verkregen met een vragenlijst. Zo’n vragenlijst maken is een vak apart. Die van de GGD telde maar liefs 32 pagina’s en zo’n 120 vragen. Vragen waren soms krakkemikkig geformuleerd en de antwoordopties varieerden: nu eens stond een positief antwoord als laatste genoemd, dan weer stond een negatief antwoord achteraan. Vermoeiend en verwarrend. Bekend is dat dit type vragenlijst slordige antwoorden uitlokt. Vanaf vraag 100 haken veel mensen af. Het gaat om percentages die makkelijk kunnen oplopen tot 30%. Stel je voor: een op de drie die zo’n vragenlijst vanaf vraag 100 slordig invult om er maar vanaf te zijn. Een beproefde manier om dat te doen is door gewoon steeds de laatste antwoordoptie aan te vinken (want die is toch positief?). En zo kom je dan bij vraag 105 in de vragenlijst van de GGD: “Heb je in de laatste 12 maanden er wel eens serieus over gedacht om een eind te maken aan je leven?” Laatste antwoordoptie: Heel Vaak. Enfin, GGD-baas: je snapt dat langs die weg grote groepen de catastrofale optie aanvinken, maar dat niet zo bedoelen. Zo ontstaan wilde statistieken. Daarmee de boer opgaan getuigt van kortzichtigheid. Je wilt niet dat beleidsmakers straks gaan denken dat zelfdoding er blijkbaar helemaal bij hoort. Toch?